

AZ ADATOK ÉRTÉKÉNEK FELISMERÉSE: MIÉRT KULCSFONTOSÁGÚ A DATA GOVERNANCE SZEREPÉNEK MEGÉRTÉSE?

Az Adatok Értékének Felismerése: Miért Kulcsfontosságú a Data Governance szerepének megértése?

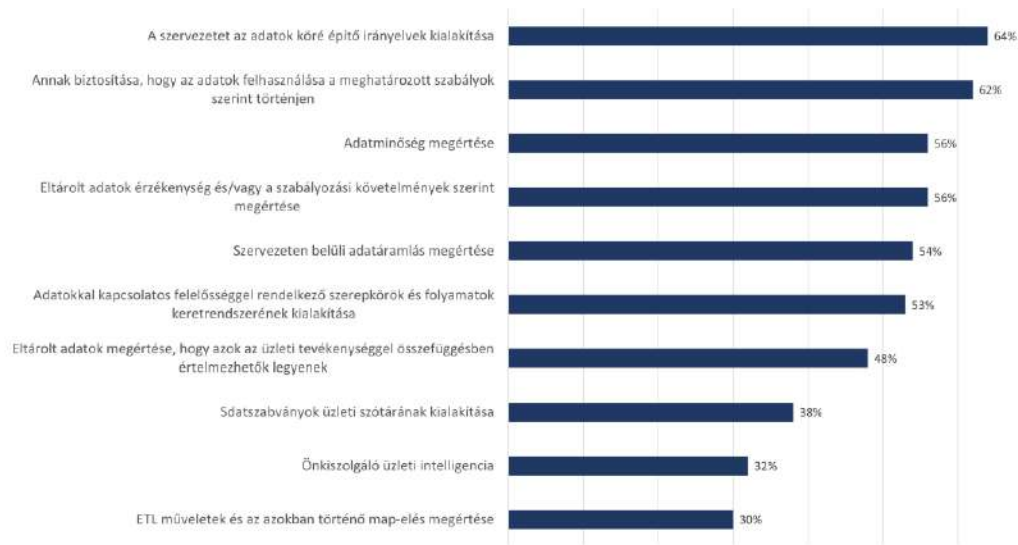
Az adatok mennyisége és sebessége napról napra hihetetlen mértékben nő. Naponta több mint 2,5 kvintillió bájtnyi adat áramlik különböző vállalkozásokon keresztül, és ez a mennyiség a közeljövőben tovább növekszik. A Gartner szerint 2025-re több mint 200 zettabájtnyi adat fog tárolódni felhőszolgáltatásokban világszerte, és emellé még hozzá kell rakni az on premise elérhető mennyiséget. Az adatok kiaknázása kritikus tényezője a vállalkozások sikerének, azonban az információk értéke semmit sem jelent az adatok ismerete és optimális felhasználása nélkül, sőt ennek hiánya kifejezetten hátráltató tényező a korábban említett jelentős adatmennyiség miatt. Ennek támogatására alakult ki a Data Governance, mint működési keretrendszer. A kifejezés prózainak tűnhet, amit a középvezetők találtak ki az adatelemzők életének nehezítése érdekében, azonban ez nem csak egy száraz, technikai fogalom, hanem manapság egy megkülönböztető tényező a szervezeteknél az egymással vívott versenyben.

A következőkben a Data Governance evolúcióját, jelentőségét, jövőbeni kihívásait és trendjeit mutatom be, illetve választ kaphatunk arra a kérdésre is, hogy melyek lehetnek a sikertényezői a Governance alapú működésnek.

Data Governance jelentése

Legyünk közös nevezőn Data Governance kapcsán. Mit jelent ez a fogalom? Az Enterprise Strategy Group egyik felmérése alapján a megkérdezettek az alábbiakat válaszolták erre a kérdésre.

1. ábra: A szervezetek hogyan definiálnák a Data Governance-t? (többszörös válasz is elfogadható volt)

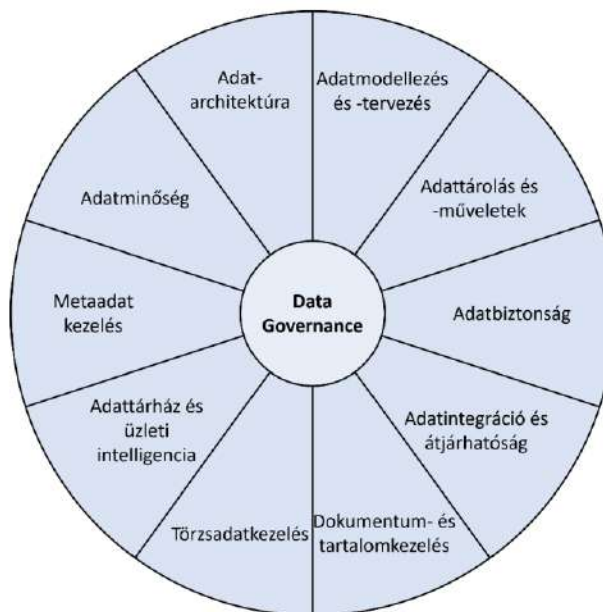
Forrás: Enterprise Strategy Group

Hivatalos definíció szerint¹ a Data Governance olyan gyakorlatok és folyamatok összessége, amelyek segítenek biztosítani az adatvagyon egységes kezelését egy szervezeten belül.

A Data Governance megközelítésnél a DAMA-DMBOK keretrendszert szokta a Clarity alkalmazni, miszerint a Data Menedzsment összes aspektusát a Data Governance felügyeli és szabályozza, hogy biztosítsa az adatok biztonságos, hatékony és eredményes felhasználását a legmagasabb követelmények mentén a szervezeten belül.

A Data Management-nek az alábbi elemei vannak:

2. ábra: Data Management elemei (DAMA Wheel)

Forrás: DAMA International²

¹ DAMA International- DAMA-DMBOK2

² <https://www.dama.org/cpages/body-of-knowledge>

Data Governance múltja és jelene

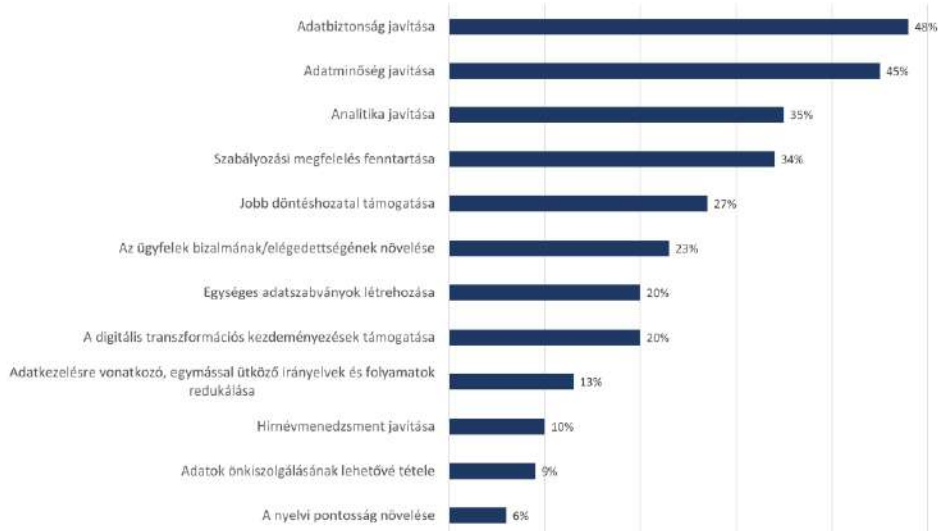
A Data Governance, mint fogalom már évtizedek óta létezik. Az 1980-as évekre a számítástechnika fellendülése olyan technológiákat eredményezett, amik által előtérbe került az adatok vállalat szintű, egységes kezelése.

- Data Governance alapjai (1990-2000): A kezdeti években az adatok irányítása főleg az informatikai terület feladata volt, fókuszban pedig a tranzakciós adatok katalogizálása, illetve ezen folyamatok összefogása volt. A kezdeti silószerű működés során hamar felmerült az igény az üzleti és technikai adatok összekapcsolására.
- A Data Governance terjedése (2000-2010): Az adatok mennyiségi és strukturális változásai az adatgazdálkodás irányába terelték a fejlődést. A fókusz áttevődött a tranzakcióktól a Big Data és azok elemzése felé.
- Data Governance a Big Data korszakában (2010-2020): Az adatok robbanásszerű növekedése, a Big Data térnyerése, az analitikai megközelítések elterjedése és az európai GDPR bevezetése új kihívások elé állította a Data Governance-t. A fókusz a teljes adat életciklusra kiterjedt, és a Data Governance szorosan kapcsolódott a Data Management számos területéhez, mint például a metaadat-, adatminőség-, törzs- és referenciaadat menedzsmenthez és adatbiztonsághoz.
- Data Governance a jövő szemében (2020-tól): A megsokszorozódott adatmennyiség, az adatok hozzáféréséhez való megnövekedett igény és a több szabályozás azt jelenti, hogy az adatkezelés egyre nagyobb tétellel járó „játékká” vált. A Data Governance egy még integráltabb, stratégiai szerepet kell, hogy betöltsön a vállalatok életében.

Miért kritikus a Data Governance?

Az Enterprise Strategy Group által felmértek alapján az alábbiak voltak a legfontosabb Governance kezdeményezések a szervezetek életében.

3. ábra: Mik voltak a legfontosabb a Governance kezdeményezések várt eredményei? (három válasz is elfogadható volt)

Forrás: Enterprise Strategy Group

Az én tapasztalatom alapján a Governance szükségessége egyszerű. Azoknak, akik adatokkal dolgoznak megbízható eredményeket („certified reports”) kell prezentálniuk, ezt idejüket nem pazarolva hatékonyan kell megtenniük, a folyamat közben fényt kell deríteni az adatminőségi problémákra, azokat javítani, figyelembe véve a szabályozásokat (GDPR Európában, vagy ennek a párja a CCAP Amerikában) és az adatbiztonsági kérdéseket.

Hogyan lehet ezeket megtenni?

- Nyomon kell követniük az adatokat, meg kell tudniuk, honnan származik, ki volt jogosult módosítani, és hogyan módosult.
- Tudniuk kell, hogyan gyűjtötték az adatokat, hogyan választották ki az adatforrásaikat.
- Kellő információ szükséges arról, hogy mi szerepel az adathalmazban.
- Ha az adathalmaz több adatforrást egyesít, nyomon kell követni ezeket a forrásokat is.
- Vannak-e „tudott és elfogadott hibák” az adatforrásokban, és ezek hogyan befolyásolhatják az eredményeket?
- Képeseknek kell lenniük arra, hogy rövid határidőn belül megtalálják és töröljék az adatokat, ha ezt valaki kéri (például ügyfél érvényesítve az GDPR jogát).

Mindez olyan eszközöket igényel, amelyek sokkal összetettebbek, mint az adatok egyszerű adattárházba/data lake-be történő betöltése.

Azért fontos még a Governance, mert az utóbbi időben a vállalatok kísérletezni kezdtek a gépi tanulással és mesterséges intelligenciával; olyan modelleket építettek, amelyek könnyen nagyon téves eredményeket hozhattak ki, ha azok olyan adatokon alapultak, amelyek hiányosak, elavultak vagy hibásak voltak. Ráadásul az adatelemzők rendkívül sok időt töltenek adatok keresésével, amelyek gyakran egy szervezetben belüli silóban ragadtak vagy elvesztek az óriási adattömegben. A keresésre fordított időt csak még tovább növelte, amikor kiderült az elemzésük megkezdése után, hogy az általuk megtalált adatok használhatatlanok. A szervezetek hamar észbe kaptak, hogy ha az adatok nem megbízhatóak, akkor az azokból származó eredmények sem lesznek azok, így a döntések támogatása sem valósul meg megfelelően, sőt reputáció veszteséget is okoz. Ezek miatt a vállalatoknak kifinomultabbá kell válniuk abban, ahogyan az adatokat használják.

Miért van szükség egy más nézőpontú Governance megközelítésre?

Ha körülnézünk a világban számos nagyobb szereplő kedvezőtlen statisztikákkal szolgál az adatkezelés sikeressége kapcsán.

- Egy átlagos felhasználó naponta 2 órát tölt releváns információk keresésével (McKinsey).
- A céges adatoknak csupán 3%-a jó minőségű (Harvard Business Review).
- A rossz adatok a cég bevételeinek 12%-ába kerülnek (Experian Data Quality).
- A világ legnagyobb vállalatainál az adatok 27%-a hibás (Gartner).
- Egy vállalatnál az adatok 60-73%-át soha nem használják fel sikeresen semmilyen stratégiai célra (Forrester).

- Egy átlagos nagyvállalat ma már 17 különböző technológiai alkalmazással rendelkezik, amelyek az ügyfelek adatait tárolják. (Digital Deloitte)³.

A Data Governance, ahogyan azt eredetileg definiálták, nagyrészt a szabályozásokra és szabványokra összpontosított. Lényeges, hogy ez a megközelítés egy olyan irányba fejlődjön, amely egy sokkal konkrétabb hozzájárulást jelent az üzleti értékek eléréséhez.

Ha megnézzük a jövőbeni Data Governance trendeket akkor szembe találjuk magunkat olyan technológiai javaslatokkal, amit a világ minden területén lehet tapasztalni:

- **Automatizálás:** A szervezetek által kezelt adatok pusztán mennyisége gyakorlatilag lehetetlenné teszi, hogy az adatelemző csapatok manuális eszközökkel és folyamatokkal kényszerítsék ki a Governance alapú működést. Az AI és gépi tanulás fejlődése lehetővé teszi bizonyos Data Governance feladatok automatizálását, például az adatmegfigyelést vagy adatprofilozást. Az automatizált adatmegfigyelési platformok segítenek az adatminőség és felfedezhetőségi problémák gyorsabb azonosításában és kezelésében.
- **Felhő:** Az adatokhoz való felhőalapú hozzáférés és hogy a technológiai stackek egyre összetettebbé és termékenyebbé válnak, amely kikényszeríti a rugalmas és automatizált Governance megközelítést, emiatt a skálázható, felhőalapú adatgazdálkodást részesítik előnyben.
- **Blokklánc:** Az erre alapuló titkosítás az adatvédelem és az adatbiztonság javítása érdekében terjedt el a Governance csapatok körében.

A fentiekén kívül még rengeteg technológiai trendet lehet találni a világban. De tényleg a technológiai trendek kiaknázásától lesz sikeres egy szervezetben a Data Governance?

Véleményem szerint nem. A legnagyobb Governance trend, ami segíthet a szervezeteknek a jövőben valójában nem is trend, hanem inkább egy lelkiállapot. Az adatkezelés már nem csak az üzleti élet egyes elkülönült részlegeire szabad, hogy korlátozódjon, hanem el kell érni, hogy az egész szervezet számára fontos legyen, és közös erővel az adatok értékének növelésére kell a hangsúlyt fektetni.

- Azoknak a szervezeteknek, amelyek fel akarják gyorsítani adatvezérelt átalakulásukat, ki kell egészíteniük a hagyományos, "defenzív" Governance megközelítést egy érték- és megoldás-orientáltabb szemlélettel, megkönnyítve az adatokhoz való hozzáférést. Ezen felül rugalmas egyensúlyt kell találni a "kormányzás/governing" és az "adatok rendeltetésszerű felhasználásának elősegítése/facilitating" között.
- A technológia fejlődött, és a "klasszikus" Governance ágakat, mint például a biztonsági, a hozzáférési és a minőségi kérdéseket sok tekintetben újra kell priorizálni a vállalatoknál. Mire van szükségük a vezetőknek? Megbízható adatokra, amit az adatelemzők tudnak előállítani. Mire van szükségük az adatelemzőknek a megbízható adatok megosztásához? Eszközökre, amelyek segítik őket a releváns adatok megtalálásában, annak sémájának megértésében, annak kiderítésében, hogyan gyűjtötték az adatot, hogyan és hol használták, és hogy megbízhatnak-e benne. Tehát

³ DBP (Data for Business Performance) Institute statisztikái

a probléma lényege a metaadatok kezelésére vezethető vissza - azokra az adatokra, amelyek leírják az adatokat.

- Mivel az adatok hatalmas gazdasági és társadalmi potenciállal rendelkeznek, az adatok üzleti területei közötti adatcsere esszenciális. Az adatokat egy ökoszisztéma részeként kell kezelni. Ez különösen igaz a szűken értelmezett szervezeten kívüli fogyasztók közötti adatcsere esetén, akik nem feltétlenül részei a szervezetnek (pl. anya-leány vállalatok), de az adatokat meg kell osztaniuk egymással. Ennek eredményeként a belső és külső adatkezelési szemlélet irányában történnie kell egy belső demokratizálódásnak.

És éppen a fentiek teszik érdekessé a Data Governance-t. Ez nem szólhat már csak szabályozásról, a szervezet által előírt követelményekről. Arról kell szólnia, hogy megértsük, milyen adataink vannak, mit jelentenek ezek az adatok, és hogyan használhatjuk azokat, hogy egy tudatos, adatvezérelt működés felé tudjon a szervezet orientálódni. Amikor elérünk azon mérföldkőhöz, hogy megértjük az adatainkat, végre olyan helyzetbe vagyunk, hogy hatékonyan használhatjuk azokat és megoszthatjuk a szervezet egészével.

A Gartner előrejelzése szerint 2025-re a "Need to Share" megközelítés uralkodik majd a hagyományos "Need to Know" megközelítés helyett. Ez azt sugallja, hogy nemcsak az adatok ismeretére, hanem azok megosztására kell nagyobb hangsúlyt fektetni. Én azt gondolom, hogy 2025-ig el kell oda jutni a szervezeteknek, hogy a „Need to Know” megközelítésből eredő tudás elérhető legyen.

Amennyiben Ön is szeretné elindítani, folytatni, vagy fejleszteni a szervezete Data Governance működését, és partnereket keres, akik segíthetnek:

- a meglévő adatvagyonuk feltérképezésében és osztályozásában, hogy világos képet kapjon vállalata teljes adattérképéről;
- megtervezni és implementálni az adatok megfigyelhetőségét és ellenőrzését támogató folyamatokat és eszközöket, hogy biztosítsák az adatok pontosságát és megbízhatóságát;
- valamint létrehozni egy adatkezelési működési modellt, célokkal, szerepekkel és felelősségi körökkel, valamint elszámoltathatósági struktúrákkal kiegészítve;

forduljon bizalommal a Clarity Consulting szakértőjéhez.